

У РЕКТОРАТІ

На черговому засіданні ректорату розглянуто стан підготовки до анкетування студентів. Його мета — вивчення думки студентів про якість викладання навчальних дисциплін. Це важливе соціологічне дослідження проводитиметься через два тижні після зимової екзаменаційної сесії з участю деканатів і спеціалізованої лабораторії.

Підбито підсумки соціалістичного змагання факультетів та інститутських служб по підготовці керівного складу і підрозділів цивільної оборони. Перше місце виборов енергофакультет. Переможцям змагання ректор ВПІ І. В. Кузьмін вручив почесні грамоти.

Обговорено готовність факультетів і кафедр до екзаменаційної сесії, роботу підготовчого відділення по прийому слухачів та ряд інших питань організації навчально-виховного процесу.

ПЕРШІ

Рішенням ради інституту встановлено спеціальну підвищену стипендію в розмірі 90 карбованців. Першими її удостоїлися студенти Володимир Скачко (енергофак), Валерій Бучек (МБФ), Василь Рой (ФАМ), Борис Розин (ФОТ), Валерій Полторак (РТФ), Олександр Го-

ловинько (ІБФ). Кожен з них відмінно навчається, бере активну участь в громадському житті інституту, студентській науково-технічній творчості.

В. ЯЩУК,
співробітник
учбової частини.

ЕКЗАМЕНИ: САМОВІДДАЧА, ОРГАНІЗОВАНІСТЬ

Для студентів четвертого і п'ятого курсів у ці перші дні нового року розпочалася зимова екзаменаційна сесія. Старшокурсники звітують про набуті ними знання з суспільних, спеціальних дисциплін в першому семестрі 1987 — 1988 навчального року.

Юнаки та дівчата проходять випробування на вміння користуватися знаннями у практичній діяльності. Іде чергова контрольна перевірка особистих якостей вихованців вузу, їх професійної і громадсько-політичної зрілості, готовності в недалекому майбутньому стати фахівцями вищої технічної кваліфікації.

Наш кореспондент 5 січня побував на екзаменах в групі ЗЕОМ-84 факультету обчислюваної техніки. Нижче його репортаж.

В групі їх шістнадцять. Роки спільного навчання зблизили, здружили «еомічників». Знають, здається, про кожного все: нахили, уподобання, здібності, хто на що гаразд, на кого і як можна поклястися. Словом, група — вже сталий, спаяний, згуртований колектив. І не випадково на початку дев'ятої години сім студенток і староста групи Дайнанд Дешпанде зібрались в кімнаті 0101, де складати-муть екзамен з курсу «Периферійні улаштування ЕОМ». Для формування чітко виражених предметно-

професійних якостей студента, цей предмет важко переоцінити.

— Ну, що ж — розпочнемо, — підбадьоруючи своїх підопічних доброзичливою посмішкою, водночас розкладаючи екзаменаційні білети, сказав Олексій Васильович Грабчак — доцент, кандидат технічних наук. Ним прочитано повний курс лекцій з периферійних улаштувань, проведено семінари, лабораторні заняття, консультації. Тепер настав черед студентів показати глибину засвоєності знань. Поруч з О. В. Грабчаком

за столом сидить староста групи, який бере участь в екзаменуванні своїх товаришів. Це право надано йому положенням Мілвузу СРСР про участь студентів в управлінні навчально-виховним процесом. Дешпанде — посланець Індії. Родом він з всесвітньо відомого Бомбею. Відмінник. Чудовий товариш. Завжди готовий прийти на допомогу. Авторитетнішого від нього в групі немає. Тим то і обумовлено його лідерство.

За довгим столом схилилося семеро. Чисті аркуші поступово заповнюються тезами, визначеннями, розрахунками. Не минуло й десяти хвилин, як Алла Заремблук, тендітна, рухлива, але у цей час зосереджена, зібрала, — вже відповідала на перше питання, даючи вичерпну класифікацію периферійних улаштувань цифрових обчислювальних машин, систем і мереж. А коли приступила до характеристики інтерфейса єдиної системи ЕОМ, то для більш переконливого обґрунтування тут же креслила схему, чітко формувала теоретичні положення. Наприкінці Алла точно визначила частоту рядкового розгортання

дисплея з кількістю рядків 625 і частотою зміни кадрів 50 Гц.

Олексій Васильович ділиться міркуваннями з проблем сумісності частот, на яких працюють сьогодні центри радіомовлення і телебачення. І виходило, що екзамен для А. Заремблук не зводився до формальної звітності за семестрову роботу, він був подальшим кроком в збагаченості знань з предмету. Невимушений діалог студентки з викладачем став наочним підтвердженням цього «зворотнього» зв'язку.

А ось Руслані Крушевській випав білет за номером 24. Дівчина зі знанням справи розповіла про нормалізовані шрифти, накопичувачі магнітної стрічки, безпомилково розв'язала задачу по визначенню довжини важеля у друкуємому улаштуванні важільного типу.

До речі, задачі, введені у білети, є своєрідним індикатором вміння студента поєднувати теорію з практикою галузі, її науково-технічним прогресом. Такі навички показали і Валерія Коваленко, Бахадур Амоват, Людмила Царок, Ігор Зеленський, Дайнанд Дешпанде та інші четвертокурсники.

Радують підсумки першого екзамену першого семестру. З 13 студентів, які брали участь у зважуванні, випробуванні широти своїх пізнань в ЕОМ, 8 отримали оцінку «відмінно». Нічого не скажеш: для початку дуже добре.

В цей день ще дев'ять груп факультету обчислюваної техніки складали екзамен. По різному вималюювали ситуацію в кожній з них. Та головне — скрізь тон задавали відмінники, комсомольський актив, як це можна було перекозатися на прикладі ЗЕОМ-84.

Для студентів 4-го курсу радіотехнічного факультету В. Гученка, В. Долуда і С. Шаповала наступила гаряча екзаменаційна пора. У цій золоті кожна година, яку слід використати з найбільшою ефективністю, щоб успішно скласти наступний екзамен. Фото Р. Кутькова.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ

За інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Ціна 1 коп.

№ 1 (285)

П'ЯТНИЦЯ, 8 січня 1988 року.

Виходить раз на тиждень

НА ПРИНЦИПАХ ВЗАЄМНОЇ ВИМОГЛИВОСТІ

23 грудня минулого року відбулися збори парторганізації інституту, які заслухали і обговорили звіт парткому про роботу по керівництву перебудовою. З доповіддю виступив секретар парткому О. Д. АЗАРОВ. В її обговоренні взяло участь 15 комуністів. Подаємо звіт про хід цих зборів.

КЕРУЮЧИСЬ рішеннями XXVII з'їзду КПРС, січневого та червневого (1987 р.) Пленумів ЦК КПРС, партійний комітет

спрямовував зусилля комуністів, адміністрації, громадських організацій, всього колективу вузу на вдосконалення стилю і методів

роботи, пошук нових підходів у розв'язанні головного завдання — підвищенні якості підготовки інженерних кадрів.

Вся робота парткому, цехових парторганізацій, відзначив О. Д. Азаров, була підпорядкована посиленню партійного впливу на соціально-економічний розвиток колективу, вжиття заходів по підвищенню авангардної ролі комуністів, утвердженню діловитості, непримирності до недоліків.

Доповідач детально зупинився на головних напрямках діяльності парткому. Так, в центрі уваги постійно перебувають питання до тримування ленинських принципів добору, розстановки і виховання кадрів, виховання високої відповідальності, розуміння ними цілей перебудови. В результаті підвищується вимогливість за доручену справу. Дальшого розвитку набули гласність, колегальність, критика і самокритика. Останнім часом зміцнено керівництво факультетів, цехових парторганізацій. Все більшого поширення набувають політичні методи керівництва колективом, що позитивно позначається на здійсненні практичних кроків по перебудові, як цього вимагають постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР по вишій школі.

Далі секретар парткому висвітлює питання розробки і реалізації заходів по підвищенню якості навчально-виховного процесу. Він зокрема відзначив, що в інституті набуває широкого застосування комп'ютеризація, у тісному взаємозв'язку з навчальним процесом перебуває наука. Вчені вузу виконали ряд розробок світового рівня, ведеться робота по переходу науково-дослідної частини на госпрозрахунок, йде підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

НАЧНА частина доповіді була відведена питанням ідеологічної роботи, визначенню форм і методів студентського самоуправління, умовам праці і побуту працівників інституту.

Разом з тим, як відзначив О. Д. Азаров, глибоких, якісних змін, які б надали позитивним тенденціям стійкий характер, поки що не сталося. Робота по підвищенню якості професійної і марксистсько-ленінської підготовки майбутніх спеціалістів розгортається повільно. Спостерігається інертність частини керівних кадрів, партійних, профспілкових і комсомольських організації. в цій важливій справі.

Наші вихованці, підкрес-

лив доповідач, в більшості своїй не мають необхідних навичок в організації виробництва, слабо володіють економічними методами управління. Існує певний розрив між рівнем підготовки випускників і потребами виробничої практики.

В доповіді прямо було сказано про недоліки в організації науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. При їх виконанні допускаються порушення державної дисципліни, немає серйозного впровадження наявних розробок світового рівня. Низькими темпами йде підготовка докторів наук.

ЗДІЙСНЮВАНА парткомом перебудова ідеологічної роботи поки що не дає бажаних результатів. Окремі викладачі недостатньо впливають на формування наукового світогляду молоді, не аналізують нових проблем сучасності. На кафедрах суспільних наук не розробляються і не видаються конкретні рекомендації по вдосконаленню системи ідейно-виховної роботи. Ще слабка допомога спеціалістам у забезпеченні ідейної спрямованості дисциплін.

В системі політичної освіти переважає формалізм і казенщина, не виявляється творчого підходу в проведенні єдиних політднів. Мають місце серйозні недоліки в лекційній пропаганді та в усній політичній агітації. Бажає бути набагато кращим виховання культури міжнародних відносин серед студентів.

Аналізуючи роботу комсомольських і профсоюзних організацій, доповідач відзначив недостатній розвиток студентського самоуправління, зростання порушень серед молоді. У розв'язанні соціальних питань бракує активності і послідовності з боку профспілкових комітетів і профбюро факультетів.

ЗАКЛЮЧНА частина звіту стосувалась самокритичної оцінки стилю роботи парткому. Він ще не добився, зокрема, достатньої гласності, демократичності в роботі з кадрами. При формуванні резерву не завжди враховує думку трудового колективу. В практичній діяльності партком часто розпилюється, рішення, які він приймає, не завжди працюють на кінцевий результат. Було наголошено, що перебудова не торкнулась діяльності більшості цехових парторганізацій і партгруп: збори в них проходять формально, на низькому рівні критика і самокритика. Вузьким місцем залишається контроль і перевірка виконання. З боку парткому послаблена вимогливість до секретарів партбюро, виборного активу.

(Закінчення на 2-й стор.)

НАПРИНЦИПАХ ВЗАЄМНОЇ ВИМОГЛИВОСТІ

На закінчення доповіді секретар парткому закликав комуністів інституту більш рішуче і енергійно вести

перебудову, вдосконалювати стиль роботи, яка б ґрунтувалась на широкій демократизації громадського і внутріпартійного

життя. Бути нестерпним до будь-яких проявів бюрократизму, застійних та інших негативних явищ, виявляти цілеспрямованість в

досягненні докорінного перелому в перебудові вищої школи, готувати гідну зустріч XIX Всесоюзній партійній конференції.

ДУМКИ, ЗАУВАЖЕННЯ, ПРОПОЗИЦІЇ

ГРОЗНИЙ З. Я., завідувач кабінетом методичної майстерності. На мою думку в доповіді не проаналізовано стан навчально-методичної роботи. А між тим, методика — це технологія навчання. І від її наукового рівня багато в чому залежить якість підготовки спеціалістів. В даний час кабінет потребує допомоги: нарізла необхідність мати спеціаліста по обчислювальній техніці.

СОЛЕЙКО П. Т., ветеран партії, праці. Відмічу, що партком інституту став самокритичніше оцінювати свою діяльність, як і критичніше роботу цехових парторганізацій, що служать справі розпочатої перебудови навчально - виховного процесу, громадсько - політичного життя інституту. Значно більшої уваги слід приділяти фундаментальній, теоретичній освіті, практичній підготовці студентів. Найближчим часом вирішити питання про створення навчально - виробничих майстерень, забезпечити студентів приміщеннями для самостійної позаурочної роботи. І такі приміщення у нас є. Зараз вони зайняті різними складами, в них спокійно прижилися канцелярські служби.

ОСАДЧУК В. С., зав. кафедрою електронних приладів. На жаль, кафедри інституту досі не мають чіткої орієнтації, що конкретно треба зробити вже зараз по перебудові. А назрілих питань є чимало. Лабораторіям потрібно сучасне устаткування, нові прилади, обчислювальна техніка. Треба значно збільшити години для самостійної роботи студентів під керівництвом викладачів.

ДРУКОВАНІЙ М. Ф., декан інженерно - будівельного факультету. Перебудова, насамперед, передбачає поліпшення якісних показників роботи. Однак у порівнянні з минулими роками інститут допустив скорочення кількості випускників з червоними дипломами, зменшились показники по наукових розробках, господарній тематиці. А взяти ідеологічну роботу. Протягом цього семестру в єдині політдні перед студентами і викладачами факультету ніхто з керівників інституту, членів парткому, райкому партії не виступав. Парткому і особисто т. Азарову О. Д. необхідно чітко визначити свою лінію в перебудові, виробити конкретні орієнтири її другого етапу.

ШОЛОХОВ В. І., начальник обчислювального центру. Комп'ютеризація навчання студентів немислима без комп'ютерної освіченості професорсько - викладацького складу. Проте з 544 викладачів лише 50 можуть користуватися ЕОМ, з них лише десять — вести діалог, а з 400 наукових співробітників тільки 6 активно працюють в обчислювальному центрі. І якщо ми на ділі прагнемо до суцільної комп'ютеризації, то ректорату і парткому необхідно найближчим часом вжити заходів до різкого підвищення знань і практичних вмінь в галузі електроніки, подолати комп'ютерну неписьменність наставників студентів. Штатні працівники ОЦ фізично не в змозі забезпечити увесь навчальний процес ЕОМ.

ДЕМІШКО В. Б., голова групи народного контролю. Окремі наші перевірки роботи факультетів, кафедр і служб перетворюються у формальність, так як адміністрація, партком, профком не вживають потрібних заходів до порушників законодавства, фінансової дисципліни, розтринькувачів і розкрадачів державної власності. Є факти застосування гласності діяльності народних контролерів, поскільки у їх матеріалах йшлося про

керівників вузу. Звичайно, через подібне ставлення до роботи груп народного контролю перебудова в інституті дає очевидні збої.

ГОРШЕЧНИКОВ Г. В., секретар парторганізації інженерно - будівельного факультету. Активізація перебудови знаходиться в прямій залежності від стилю роботи парткому. Кожен його член повинен нести персональну відповідальність за конкретні питання організації, ідеологічної, внутріпартійної роботи, діяльності громадських організацій, за їх тісну взаємодію. Однак партком (т. Азаров О. Д., Лєско О. І. ще не домоглися цього. Звідси — чимало прийнятих рішень, виданих ректором наказів, повільно втілюються в життя, а інколи зовсім повисають у повітрі. І ще одне зауваження. Невідомо з чиєї руки діти студентів чомусь позбавлені новорічних подарунків.

В обговоренні звіту парткому про керівництво перебудовою взяли участь комуністи **СТЕПУРІН В. В., СТАХОВ О. П., МАЗУР В. Р., КУЗЬМІН І. В., ШКАРПІТНИЙ В. М., БУРЕННИКОВ Ю. А., МАЛИКОВ В. Т., МАТВЕЄВ І. Б.** ПРИЙНЯТО ПОСТАНОВУ ЗБОРІВ

вень вітрильного флоту XVI—XVIII віків, його бойової історії. У шкільні роки захопився судномодельюванням. З часом прийшло вміння точно відтворювати копії кораблів і суден класу С-1. Робота ювелірна, копінка, розрахована не на один місяць, потребує знань і досвіду. Виготовлено вже кілька моделей парусників. Старання любителя - конструктора увінчалися блискучим успіхом: в 1985 році його «Готопридестинія» (перший вітрильник російського флоту часів Петра I) на всесоюзних змаганнях по судномодельному спорту зайняв перше місце, а Олександр Качківський виборов золоту медаль федерації країни з цього виду спорту.

Парусне «хоббі» аж ніяк не стає на заваді основній роботі Олександра Івановича. Наш позаштатний фоторектор Р. Кутков засіяв його у звичайний буденний день: Качківський працював в лабораторії з програматором електронних мікросхем постійного запам'ятовування улаштування обчислювальних машин.

Д. БОРИСОВ.

НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ ДІЄ За безгосподарність- до відповідальності

(В ЛЕНІНСЬКОМУ РАЙКОМІ НК).

Народні контролери спільно з депутатами району, комсомольськими прожектористами і спеціалістами Держенергонагляду та підприємства «Вінницятеплокомуненерго» в 1987 році перевірили стан використання паливно - енергетичних ресурсів на 102 підприємствах і організаціях району.

В ході цих масових перевірок було встановлено, що державне завдання по економії виконано лише по трьом із восьми основних видів ресурсів. Не забезпечено виконання завдань по ощадливому використанню прокату чорних металів, цементу, лісоматеріалів. Лише наполовину від плану зекономлено дизельного палива і бензину.

Встановлено, що у філіалі Української сільгоспакademії були відсутні організації - технічні заходи по заощадженню енергоресурсів, не визначено відповідальних осіб по їх економії. В результаті в цьому закладі допущено великі перевитрати електроенергії. Значні недоліки виявлені у теплозбереженні: в котельні не працювала установка очистки води, неправильно викладені подові щілини пальників, що призвело до передчасного виходу їх з ладу і до низького ККД. Через відсутність ізоляції в трубопроводі, в котельні і бойлерній мали місце випадки витікання палива.

Аналогічні недоліки виявлені і на заводі газових ана-

лізаторів. Тут несвоечасно і неякісно здійснюють планово - попереджувальний ремонт технологічного устаткування. Не дотримуються температурного режиму теплоносія. За минулий рік на заводі перевитрачено 9,5 тис. квт. г. електроенергії.

Грубі порушення планової лімітної дисципліни, безгосподарність у використанні енергоресурсів виявлені також в ПМК тресту «Укртрубопроводбуд», БМУ «Промжитлобуд», РБУ «Подільськрембудтресту», фірмі побутових послуг «Вінничанка» та інших.

Народні контролери перевірили і стан економії питної води. Так лише ВХО «Вінничанка» і завод продуктів шоквартально перевитрачають понад ліміт 4,5 тисячі кубометрів водних ресурсів.

За допущену безгосподарність у використанні матеріальних, сировинних і паливно - енергетичних ресурсів комітетом НК Ленінського району до дисциплінарної відповідальності притягнуто 28 посадових осіб, на 7 накладені грошові нарахування на загальну суму 1,2 тисячі карбованців. Матеріали по заводу продуктів направлені у райпрокуратуру. В ході перевірок групами народного контролю оголошено громадський осуд 56 посадовим особам, притягнуто до відповідальності 54 керівники служб.

Перевірки: що зроблено після них?

В минулому році народні контролери інституту перевірили стан зберігання нафтопродуктів та гуми в автотранспортних підприємствах, паливно - енергетичних ресурсів, тепла і води. Вони проконтролювали хід ремонту вузівських приміщень і підготовки їх до зими.

Виявлено грубі порушення в обліку паливно - масляних матеріалів, відсутність заходів по їх економії, слабку роботу з водіями по ощадливому витрачання бензину і дизпалива, неправильне оформлення шляхових листів, занедбання обліку автогуми.

Серйозні претензії були пред'явлені адміністрації - господарській частині (проректор Тарануха О. І.) за приводу незадовільної організації ремонтних робіт, підготовки приміщень до зими і опалювального сезону.

Як повідомив головну групу народного контролю О. І. Тарануха, з метою підвищення відповідальності головних спеціалістів за стан доручених їм ділянок роботи, поліпшення відомого керівництва ректором інституту реорганізовано структуру підрозділів АХЧ, визначено функціональні обов'язки спеціалістів.

Розроблено і доведено доводів план заходів по економії паливно - масляних матеріалів. Складено картки обліку експлуатації автогуми, записи про пробіг ро-

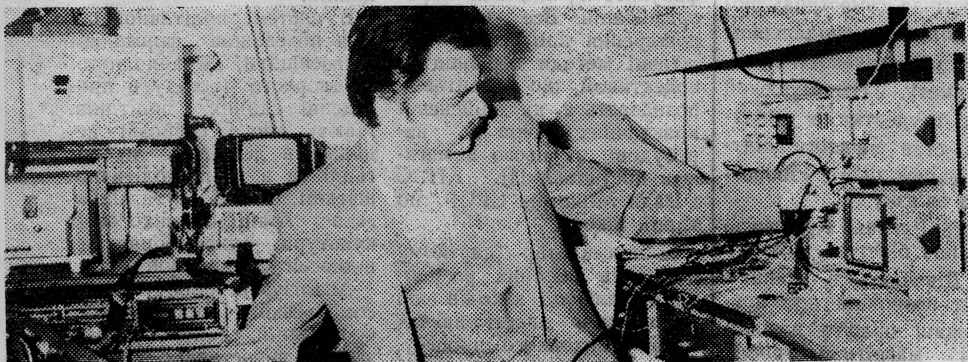
бляться регулярно. Номери талонів на автомобільне паливо систематично записуються у шляхові листи, упорядковано їх оформлення. Ведеться журнал роботи спідометрів. Фонди на паливно - масляні матеріали реалізуються своєчасно і повністю, організовано збір і регенерацію спрацьованих масел. Налагоджено заняття з водіями автомобілів з питань економії ПММ, проводяться аналізи витрат палива за питомими нормами.

У відповідності з планом підготовки інститутських приміщень до навчального року заявки кафедр, деканатів, відділів і служб до ремонтно - будівельної групи виконуються значно краще. Інститут у достатній кількості забезпечений ремонтними матеріалами, зокрема білою фарбою і лаком для підлоги.

Великий обсяг робіт здійснено по підготовці опалювальної системи: замінено пошкоджені трубопроводи на окремих ділянках теплотраєкторії, проведено прочистку і промивку труб і батарей в навчальних корпусах, відремонтовано покрівлю окремих будов. В цьому році планується установка світильників для підсвітки дощок в аудиторіях, продовжуються роботи по поліпшенню їх освітлення. Проведено ремонт складських приміщень, поліпшено освітлення сховищ, приведено в порядок територію складу.

В. о. редактора Б. ДЬАКОНОВ

ЗОЛОТА МЕДАЛЬ О. КАЧКІВСЬКОГО

ЙОГО в інституті знають, як молодшого наукового працівника кафедри автоматики та інформаційно - вимірювальної техніки. Випускник ВПІ 1979 року вже закінчив аспірантуру, під керівництвом професора В. Т. Маликова завершує дисертацію. Тема актуальна бо йдеться у ній про контроль геометричних

параметрів в рулонних і смугових матеріалах. Такий контроль вже знайшов прописку і практичне впровадження у Вінницькому виробничо - швейному об'єднанні імені Володарського. Економічний ефект від розробки молодого науковця складає сот щорічно понад 50 тисяч карбованців. Мине ще трохи часу і

Олександр Качківський стане кандидатом технічних наук. А зараз на передпільній ідеї доробка багатовимірної і громіздкої документації, різні узгодження по різних інстанціях...

І все ж таки не всі знають, що цей кваліфікований спеціаліст по електронній інформаційно - вимірювальній техніці до того ж зна-

НАМ ВІДПОВІДАЄ

ДИРЕКТОР БІБЛІОТЕКИ ВПІ Г. ЧАЛОВСЬКА НА МАТЕРІАЛ «ХОДІННЯ ПО МУКАХ» № 40 ВІД 4 ГРУДНЯ 1987 р)

Вважаю, що цих «ходін» не було б, коли б студент І. Ваганов виконував правила користування бібліотеками вищих навчальних закладів, затверджені наказом Мінвузу СРСР № 380 від 29.05.1987 р., де чітко сказано, що для отримання літератури відвідувач бібліотеки повинен пред'явити читачий квиток, а не будь-які інші документи.

Варто нагадати: навчальна література видається на семестр або навчальний рік. А на початку кожного навчального року читачі зобов'язані перереєструвати читачські квитки, представивши всю літературу, яка за ними числиться. Читачі, які не пройшли перереєстрації, бібліотекою не обслуговуються. Разом з тим, всі студенти на час літніх канікул повинні здати отримані ними книги.

Несвоечасне повернення літератури призводить до втрати книг, що негативно позначається на забезпеченості навчальними посібниками інших студентів.

Конфлікт, який описаний у фейлетоні «Ходіння по муках», між студентом другого курсу інженерно-будівельного факультету І. Вагановим і завідувачою відділом Г. Дубовою обговорено в колективі працівників бібліотеки. Їх увагу звернуто на дотримання тактовності в розмовах з відвідувачами і на поліпшення культури обслуговування читачів.

Важко сказати, чи є це дійсно конфлікт, який описаний у фейлетоні «Ходіння по муках», між студентом другого курсу інженерно-будівельного факультету І. Вагановим і завідувачою відділом Г. Дубовою обговорено в колективі працівників бібліотеки. Їх увагу звернуто на дотримання тактовності в розмовах з відвідувачами і на поліпшення культури обслуговування читачів.